Ankenævnet for Forsikring

913/13-5

Den 15. april 2013 blev i sag nr. 83.126:

xxxxxx xxxxxxxxxxxxx
xxxxxxxxxxxx xxx
xxxx xxxxxxxxxx

mod

Lægernes Pensionskasse
Dirch Passers Allé 76
2000 Frederiksberg

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikrede, der er født i 1943, har arbejdsmarkedspensionsordning - "Pensionsordning 2" - i Lægernes Pensionskasse (LPK). Han klager over, at selskabet har afvist at give medlemmerne af Pensionsordning 2 mulighed for at omtegne den nuværende garanterede pensionsordning til en pensionsordning med en betinget rentegaranti og med bibeholdelse af ægtefællepension opsparet før 1993.

I foråret 2012 fik pensionskassens medlemmer tilbud om at omtegne deres nuværende garanterede pensionsordning til en pensionsordning med en betinget rentegaranti. For medlemmerne af Pensionsordning 2 var omtegningstilbuddet dog betinget af, at de samtidig accepterede bortfald af ægtefællepension opsparet på baggrund af bidrag indbetalt før 1993.

Selskabet henviser bl.a. til, at det ikke inden for rammerne af det på omvalgstidspunktet gældende pensionsregulativ var muligt at omtegne pensionsordningen til en ordning med betinget rentegaranti og med samtidig bevarelse af ægtefællepension opsparet før 1993, at selskabets manglende tilbud om omtegning med bevarelse af ægtefællepension ikke er i strid med den foreningsretlige lighedsgrundsætning, og at selskabet ikke har ydet manglefuld rådgivning i forbindelse med klagerens fravalg af den frivillige ægtefællepension fra og med 1993.

2. 83.126

Af klageskemaet, der er underskrevet af klageren den 24/8 2012, fremgår bl.a.:

"1. Sagsfremstilling, kort redegørelse for sagen. …
Lægernes Pensionskasse (LPK) "tilbød" i april 2012 medlemmer med garanteret pensionsordning omtegning til pension med betinget rentegaranti. Medlemmer, der havde obligatorisk ægtefællepensionsordning fra før 1993, men havde fravalgt fortsat opsparing til ægtefællepension efter 1993 (pensionsordning 2), ville ved omtegning fortabe allerede opsparet ægtefællepension (-i mit tilfælde gennem 23 år) fuldstændigt, mens medlemmer, der i 1993 valgte at fortsætte opsparing til ægtefællepension (pensionsordning 1) har bevaret denne.
Jeg mener, at denne diskrimination af medlemmerne af ordning 2 med 'ekspropriation' af opsparet ægtefællepension er uetisk og formentlig ulovlig i henhold til overordnet lovgivning vedrørende forskelsbehandling. Der henvises til vedlagte supplerende redegørelse af sagen med relevante bilag.

2. Hvad vil De konkret opnå hos selskabet? …
At LPK forpligtes til snarest at fremkomme med et nyt tilbud til skadelidte medlemmer (ordning 2), således at evt. omtegning til pension med betinget rentegaranti og dertil hørende provenu under alle omstændigheder inkluderer fortsat ægtefællepension som opsparet indtil 1993."

I en vedlagt supplerende redegørelse har klageren bl.a. anført:

"Undertegnede har været medlem af LPK siden 1970, hvor der dengang var obligatorisk indbetaling/opsparing til ægtefællepension. Fra januar 1993 indførte LPK valgfrihed mellem 2 pensionsordninger (se *bilag … hos …):*
1. Pensionsordning 1 med fortsat indbetaling til ægtefællepension.
2. Pensionsordning 2 uden fortsat indbetaling til ægtefællepension, men med bevaret ægtefællepension af pensionsopsparing indbetalt før 1993.

Jeg (vi) valgte pensionsordning 2. Derved ville jeg selv få en højere alderspension som pensionist, og vi skønnede, at min ægtefælle nu var rimeligt sikret med den allerede opsparede ægtefællepension. I LPK's skriftlige materiale til medlemmerne vedr. dette valg af pensionsordning i 1993 (se *… bilag …)* ses ingen forbehold eller præmisser, der nævner risiko for at blive stillet ringere ved senere ændringer af pensionsforholdene, og i den årlige pensionsoversigt (prognose) fra LPK er ægtefællepensionen hver gang blevet opstillet på linje med min egen forventede alderspension.

I 2009 forsøgte LPK at overtale ældre medlemmer med bevaret rentegaranti til at opgive denne, hvilket meget få gjorde. På det tidspunkt havde ingen vel forestillet sig, at det vanskelige investeringsklima ville forværres yderligere gennem lang tid med rentefald indtil dagens meget lave niveau.

I marts/april 2012 har LPK i brev af 20. marts 2012 (bilag …) samt ved indlæg i Ugeskrift for Læger (bilag …) tilbudt medlemmerne omtegning fra pension med garanteret rente til betinget rentegaranti. For medlemmer med ordning i af 1993 er fortsat ægtefællepension af optjening fra før 1993 opretholdt i tilbuddet. For medlemmer med ordning 2 vil omtegning medføre total fraskrivelse af ægtefællepensionen opsparet før 1993! Af oversigten til tilbuddet (bilag …) fremgår, at jeg ved at forblive i gammel ordning (garanteret rente) vil få en reduceret pensionsudbetaling, pensionisttillægget vil bortfalde, og der vil ikke blive mulighed for at kompensere for inflation. Ved omtegning vil jeg fremover få en højere pensionsudbetaling

(om end usikker på grund af ophævet rentegaranti), men hele ægtefællepensionen (i mit tilfælde vurderet til kr. 117.327/år, 2012-værdi) vil bortfalde!

Herved stiller man de to grupper ulige, hvilket … har påklaget i Ugeskrift for Læger (bilag …). Man har givet medlemmer med pensionsordning 1 ret til ved omtegning at bevare værdien af indbetalinger til ægtefællepension frem til 1993, mens man fratager medlemmer af pensionsordning 2 ægtefællepension, uanset at medlemmer af begge ordninger har indbetalt i samme omfang til ægtefællepension frem til 1993.

Siden fremkomsten af LPK's tilbud om omtegning har mange medlemmer inkl. undertegnede kontaktet LPK og klaget over fremgangsmåden, først telefonisk samt ved medlemsmøder forud for deadline for omtegning i april måned 2012, og siden (især efter … indlæg i Ugeskrift for Læger) pr. e-mail eller anden skriftlig korrespondance. Medlemmer af pensionsordning 2 har selvfølgelig ønsket et omtegningstilbud til betinget rentegaranti *med* bevarelse af den tidligere erhvervede ægtefællepension opsparet indtil 1993. Protesterne mod LPK's håndtering af omtegningstilbuddet må antages at have bidraget til offentliggørelsen af et Nyhedsbrev af 21. maj 2012 på LPK's hjemmeside (bilag …).

LPK har begrundet manglen på dette 3. tilbud i, at det er uforeneligt med Pensionskasseregulativet (se *… bilag nr. …)* samt manglende tid til at justere de 'tekniske forhindringer' i vedtægterne (se bilag …).

LPK's henvisninger til Pensionskasseregulativet har ikke afklaret sagen for os skadelidte: Jeg og adskillige andre medlemmer (samt nogle kyndige ikke-medlemmer) kan ikke se, at der er noget i vedtægterne, der skulle forhindre, at der kunne tilbydes et 3. alternativ til medlemmer af pensionsordning 2, således at vi kunne omtegne til betinget rentegaranti og bevare vor opsparede ægtefællepension. Selv om LPK rent teknisk skulle have ret i dens synspunkt, har der været rigelig tid til at få ændret de påståede vedtægtshindringer til vedtagelse på LPK's ordinære generalforsamling ultimo april 2012. Jeg kan tilføje, at jeg personligt finder LPK's håndtering af sagen uetisk, og at jeg (uden dog at have den fornødne juridiske baggrund) finder det usandsynligt, at LPK har hjemmel i lovgivningen til at diskriminere medlemmer af pensionsordning 2 i forhold til ordning 1 i ægtefælle pensionsforholdet. Jeg kan se, at LPK ved denne 'ekspropriation' af ægtefællepensioner begunstiger LPK's solvens betragteligt (-- før 1993 var ægtefæller oftest kvinder, der statistisk har længere levetid end det mandlige medlem!), men det kan vel næppe retfærdiggøre LPK's forskelsbehandling af medlemsgrupperne?

Grundet de beskrevne forhold vil jeg fastholde mit krav om snarlig udarbejdelse af et 3. tilbud indeholdende omtegning for medlemmer med pensionsordning 2 med ægtefællepension fra før 1993 til pension med betinget rentegaranti og opretholdelse af ægtefællepensionen."

Selskabet har i brev af 26/9 2012 til nævnet redegjort for sagens faktiske omstændigheder og sin afgørelse således:

"LPK fastholder sin afgørelse og påstår frifindelse over for [klagerens] påstand under punkt 2 i klageskemaet.

Supplerende sagsfremstilling og anbringender:

Sagens principielle karakter

Som Ankenævnet for Forsikring er bekendt med, er nærværende sag blandt foreløbig fire sager, som LPK's medlemmer har anlagt. Da sagens udfald endvidere kan få betydning for LPK's øvrige medlemmer, jf. 'Omtegning af pensionsordning 2 med ægtefællepension fra før 1993', der fremlægges som bilag …, og sagsfremstillingen nedenfor, vil LPK opfordre Ankenævnet for Forsikring til at overveje at afvise sagen på grund af dens principielle juridiske karakter, jf. § 4, stk. 1, i Ankenævnet for Forsikrings vedtægter.

Sagens problemstillinger
Det er LPK's opfattelse, at sagen rejser tre overordnede problemstillinger.

For det første om det er korrekt, når LPK har gjort gældende, at det ikke inden for rammerne af det på omvalgstidspunktet gældende vedtægt og pensionsregulativ var muligt at omtegne til betinget rentegaranti medsamtidig bevarelse af ægtefællepension opsparet før 1993. Vedtægt og pensionsregulativ vedtaget på generalforsamlingen den 23. april 2010 fremlægges som bilag ...

Det er LPK's opfattelse, at dette spørgsmål bør besvares bekræftende.

For det andet skal Ankenævnet for Forsikring vurdere, om den omstændighed, at de pågældende medlemmer ikke fik mulighed for at omtegne med bevarelse af ægtefællepensionen, er i strid med lighedsgrundsætningen.

Det er LPK's opfattelse, at dette spørgsmål bør besvares benægtende.

For det tredje skal Ankenævnet for Forsikring tage stilling til, om [klageren] med rette kan gøre gældende, at LPK's rådgivning tilbage i 1993 var mangelfuld i og med, at LPK ikke dengang orienterede medlemmerne om, at et fravalg af den frivillige ægtefællepension fra og med 1993 kunne få den senere konsekvens, at de pågældende medlemmer ville blive afskåret fra den senere omtegning med bevarelse af ægtefællepension opsparet før 1993.

Det er LPK's opfattelse, at dette spørgsmål også bør besvares benægtende.

Sagens faktiske omstændigheder
LPK's bestyrelse besluttede i foråret 2012 at tilbyde pensionskassens medlemmer, herunder [klageren], at omtegne til en ny pensionsordning. Ved omvalget fik medlemmerne mulighed for at skifte fra deres garanterede pensionsordning til en pensionsordning med en betinget garanti. Såfremt medlemmerne valgte at tage imod tilbuddet om omtegning, kunne LPK afhænde renteforsikringerne, som LPK havde tegnet for at beskytte de garanterede pensioner mod rentefald. Medlemmerne kunne derfor tilbydes en omtegningsbonus mod at give afkald på deres eksisterende garanterede pensionsordning.

Det var en afgørende forudsætning for omtegningsprocessen, at omvalget blev gennemført, mens renten var på det historisk lave niveau netop for at sikre medlemmerne en omtegningsbonus, da et stigende renteniveau ville betyde, at medlemmerne fik en lavere eller slet ingen omtegningsbonus.

LPK traf derfor beslutning om, at omtegningen skulle ske inden for pensionskassens eksisterende pensionsregulativ, idet en eventuel ændring af pensionsregulativet ville kræve vedtagelse på generalforsamlingen og en deraf følgende forsinkelse af processen.

LPK vurderede, at pensionsregulativet ikke gav mulighed for, at medlemmer, som fravalgte ægtefælledækning i 1993, da denne blev valgfri, men som fortsat har opsparet ægtefælle-

pension fra indbetalinger før 1993, kunne få videreført den obligatoriske ægtefælledækning fra før 1993 i den nye ordning, se nærmere nedenfor.

LPK orienterede medlemmerne om denne problemstilling på følgende måde på side 9 i 'Information om omtegning', der fremlægges som bilag …:

'Ægtefællepension bortfalder for nogle medlemmer
Før 1993 var der obligatorisk ægtefællepension i pensionsordningen. Har du efter 1993 indbetalt til en pension uden ægtefællepension (pensionsordning 2) og vælger at omtegne, bortfalder en eventuel ægtefællepension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993. I stedet øges din egen pension. Hvis den livsvarige ægtefællepension til din ægtefælle er vigtig for dig, kan du tegne en livrentepension og tilkøbe en livsvarig ægtefællepension, som kommer til udbetaling ved din død. Pensionskassen kan rådgive dig herom.'

Det fremgår klart af dette informationsmateriale, at de midler, som tidligere var afsat til ægtefælledækning, naturligvis ville forblive i medlemmets egen ordning i form af en højere egenpension i tilfælde af omvalg. Der er således ikke tale om et forsøg på 'ekspropriation' eller lignende af de berørte medlemmers midler.

Sammen med informationsmaterialet modtog medlemmerne pensionsoversigter, som viste en prognose for ordningen før og efter omtegning. I prognosen efter omtegning for de medlemmer, som havde valgt pensionsordningen uden ægtefælledækning i 1993, var ægtefælledækningen derfor sat til kr. 0.

I det brev, som medlemmerne modtog samtidig med informationsmaterialet, blev medlemmerne udtrykkeligt opfordret til at læse 'Information om omtegning' og de vedlagte pensionsoversigter.

[Klageren] var således klart og tydeligt orienteret om, at omvalget og de dermed forbundne fordele for hans vedkommende var betinget af opgivelse af ægtefællepensionen.

Det skal fremhæves, at omvalgsmaterialets indhold blev drøftet og afstemt med Finanstilsynet inden udsendelsen, og at Finanstilsynet har erklæret sig enig i LPK's håndtering af omvalget, også i forhold til de medlemmer, som fravalgte ægtefælledækningen i 1993.

Vurdering af hjemmelsspørgsmålet
Pensionsregulativet foreskriver i § 11, stk. 1, 3. og 4. afsnit, at bestyrelsen i LPK kan fastsætte regler, så værdien af fremtidlige indbetalinger og allerede indbetalte bidrag for medlemmer optaget før den 1. juli 1999 indbetales til *'denne ordning',* blandt andet hvis medlemmet træffer afgørelse herom, jf. side 21 i bilag ...

Ordene *'denne* ordning' viser tilbage til den pensionsordning med betinget garanti, som gælder for medlemmer optaget efter 1. juli 1999, og som er beskrevet i det foregående afsnit i bestemmelsen for så vidt angår alderspensionen, se § 11, stk. 1, 2. afsnit. Som pensionsregulativet er opbygget, er de øvrige regler, herunder reglerne om ægtefællepension, fælles for den garanterede ordning og ordningen med betinget garanti.

Når der foretages omvalg til en ny ordning, vil medlemmerne være omfattet af det tekniske grundlag og de bestemmelser i pensionsregulativet, der er gældende for den pågældende ordning, og pensionsregulativet vil dermed også fastsætte grænserne for de ydelser, som kan tilbydes (opretholdt) i den nye ordning.

Det er en naturlig konsekvens heraf, at pensionsregulativets § 11, stk. 1, 6. afsnit, angiver, at *'Overgang til denne ordning kan medføre, at ret til ægtefælle- eller samleverpension, engangsydelse ved ugifte medlemmers død og/eller alderspensionering bortfalder for en del af værdien, der stammer for indbetalinger fra før 1. januar 1993*.'

Denne bestemmelse giver ikke LPK's bestyrelse en diskretionær ret til at beslutte, at de anførte ydelser skal bortfalde. Men bestemmelsen kan udnyttes, såfremt disse ydelser ikke kan tilbydes videreført efter et omvalg, fordi den nye pensionsordning ikke giver mulighed herfor.

Det fastholdes derfor, at pensionsregulativets bestemmelser ikke indeholder den fornødne hjemmel til, at medlemmer, der har pensionsordning 2 uden ægtefællepension, efter et omvalg til pensionsordningen med betinget garanti af 1. juli 1999 kan bevare opsparet ægtefællepension fra før 1. januar 1993.

Pensionsregulativets § 9 om ret til ægtefællepension for bidrag indbetalt før 1. januar 1993 kan således ikke anses for at indeholde denne hjemmel, da bestemmelsen definitorisk ikke kan være gældende for ordningen af 1. juli 1999, som ligger 6,5 år efter skæringsdagen for de relevante indbetalinger. Pensionsregulativets § 9B-9D indeholder heller ikke den nødvendige hjemmel til at etablere en ordning med betinget garanti og samtidig bevarelse af ægtefællepension for bidragene før 1. januar 1993.

Det bemærkes afslutningsvis, at det fremgår af § 5, stk. 1, sammenholdt med § 9, stk. 2, i LPK's vedtægter af 23. april 2010, at beslutning om ændring af pensionsregulativet træffes af generalforsamlingen med mindst 2/3 af de afgivne stemmer, jf. side 5 og 7 i bilag ... Det fremgår tillige af vedtægternes § 8, stk. 4, at forslag til ændring til pensionsregulativet skal have været udsendt til behandling i de forhandlingsberettigede foreninger senest én måned før den generalforsamling, hvor forholdet skal behandles, jf. side 7 i bilag ...

Disse bestemmelser underbygger LPK's argumentation om, at en ændring af pensionsregulativet forinden gennemførelsen af omvalget ville have indebåret en betydelig forsinkelse af gennemførelsen af omvalget, der kunne have bragt muligheden for omtegningsbonus i fare.

Risikoen for, at godt 13.000 medlemmer dermed risikerede at miste muligheden for omtegningsbonus på grund af stigende renter, forekom alt for stor. Hensynet til det store flertal måtte gå forud for at løse et specifikt problem for den forholdsvis mindre gruppe, som havde fravalgt ægtefællepensionen i 1993.

At det siden har vist sig, at renten faktisk ikke er steget, ændrer ikke på, at LPK var berettiget til at antage, at der skulle ageres meget hurtigt for at udnytte det historisk lave renteniveau. Afhændelsen af renteforsikringerne har udløst en meget stor gevinst for medlemmerne.

Gennemførelsen af *en ændring af pensionsregulativet*
Det er LPK's opfattelse, at LPK ikke kan pålægges en forpligtelse til at gennemføre en ændring af pensionsregulativet, som muliggør, at medlemmer med pensionsordning 2 uden ægtefællepension efter et omvalg til pensionsordningen med betinget garanti af 1. juli 1999 kan bevare opsparet ægtefællepension fra før 1. januar 1993. Det er generalforsamlingen, der vedtager ændringer til pensionsregulativet.

Det bemærkes i den forbindelse, at der alene er 330 medlemmer i den berørte gruppe, som ikke har omtegnet, og som har en ægtefælle. Når disse medlemmer har undladt at omtegne, kan det skyldes ændringen i ægtefælledækningen eller et ønske om at bevare garantien i

den gamle ordning eller en kombination af begge dele. Men en ændring af pensionsregulativet vil i hvert fald maksimalt berøre 330 medlemmer.

Det følger imidlertid af reglerne om god skik, at LPK vil være forpligtet til at give et eventuelt nyt tilbud om omtegning ikke blot til de berørte medlemmer, men også til de allerede omregnede medlemmer. Det vil derfor i praksis ikke være muligt at lave en separat løsning alene for den ikke berørte gruppe medlemmer. Finanstilsynet har bekræftet denne fortolkning af reglerne om god skik.

Som anført ovenfor kræver en ændring af pensionsregulativet, at dette vedtages på en generalforsamling, hvorefter det skal anmeldes til Finanstilsynet, som ændret teknisk grundlag. Disse skridt er i sig selv forbundet med store administrative omkostninger. Dertil kommer udgifter til udarbejdelse af omvalgsmateriale samt ændret pensionsregulativ og individuelle pensionsoversigter (forudsat naturligvis at ændringerne i pensionsregulativet vedtages) samt omkostninger til systemudvikling og betydelige personalemæssige omkostninger til håndtering af henvendelser vedrørende omtegningen.

Afholdelsen af sådanne store omkostninger forudsætter, at fordelene kommer et større antal medlemmer til gode. Omkostningerne skal således stå i rimeligt forhold til de medlemsinteresser, der gør sig gældende. Det fastholdes, at det i den konkrete situation ikke er rimeligt, at kollektivet, bestående af samtlige medlemmer, skal afholde betydelige omkostninger til, hvad der reelt ville være en helt ny pensionsordning for et meget begrænset antal medlemmer.

Til støtte for, at Ankenævnet ikke kan pålægge LPK en forpligtelse til at gennemføre en ændring af pensionsregulativet, som muliggør, at medlemmer med pensionsordning 2 uden ægtefællepension efter et omvalg til pensionsordningen med betinget garanti af 1. juli 1999 kan bevare opsparet ægtefællepension fra før 1. januar 1993, kan der henvises til Ankenævnet for Forsikrings kendelse nr. 76.070 af 18. januar 2010, kendelse nr. 72.288 af 20. februar 2008 og kendelse nr. 71.714 af 18. februar 2008. Kendelserne vedlægges i kopi, men begæres ikke fremlagt som bilag.

Lighedsgrundsætningen
LPK anerkender, at LPK som en tværgående pensionskasse er omfattet af den foreningsretlige lighedsgrundsætning. Lighedsgrundsætning foreskriver imidlertid ikke, at alle medlemmer skal behandles ens i alle sammenhænge, men derimod at medlemmer med ensartede ordninger ikke må udsættes for vilkårlig forskelsbehandling, jf. i den retning Finanstilsynets afgørelse af 6. december 2006, der fremlægges som bilag ..<u></u>. Det lige skal med andre ord behandles lige.

I den foreliggende situation er der netop ikke tale om, at det lige behandles forskelligt, men derimod at det forskellige behandles forskelligt. Baggrunden for, at nogle medlemmer ikke kan omtegne 'ubetinget', er, at deres pensionsordning har en anden sammensætning i relation til ægtefællepensionen end den øvrige gruppe af medlemmer, som fik et 'ubetinget' tilbud om omtegning.

Det fastholdes derfor, at LPK ikke har overtrådt lighedsgrundsætning (eller diskrimineret imod nogle medlemmer) ved at gennemføre omvalget som sket.

Det skal også her fremhæves, at de pågældende medlemmer, herunder [klageren], ikke har fået forringet deres retsstilling som følge af omvalget. De har bevaret de rettigheder, som de havde forud for gennemførelsen af omvalget.

Det bemærkes i tilknytning hertil, at pensionisttillæggets bortfald ikke var en konsekvens af omvalget, men derimod af finanskrisen.

Pensionstillægget er tidligere blevet udbetalt som en andel af LPK's egenkapital oven i pensionen. Pensionisterne får udbetalt en andel af egenkapitalen, hvis den skønnes at have tilstrækkelig størrelse til at opfylde sit formål. Under finanskrisen var det nødvendigt at overføre kr. 5 mia. fra egenkapitalen til de garanterede pensioner. Pensionisttillægget er ikke garanteret og blev kraftigt nedsat i 2009 i forlængelse af finanskrisen. Da garantiforpligtelsen i den gamle ordning stiller betydelige krav til egenkapitalens størrelse, kunne LPK ikke fortsætte med at udbetale pensionstillægge i den gamle ordning, og det blev derfor fjernet med virkning fra maj 2012.

Når der fortsat udbetales pensionstillæg til medlemmerne i den nye ordning, skyldes det, at den nye ordning ikke belaster LPK's solvens på samme måde som den gamle garanterede pensionsordning.

Til støtte for, at et tilbud om omvalg ikke nødvendigvis skal gives til samtlige medlemmer, kan der henvises til Ankenævnet for Forsikrings kendelse nr. 72.288 af 20. februar 2008 (omtalt ovenfor) og kendelse nr. 63.825 af 31. januar 2005, der vedlægges i kopi, men ikke begæres fremlagt som bilag i sagen.

Rådgivningen i 1993
Det bemærkes indledningsvis, at hjemlen til omtegning i pensionsregulativet slet ikke eksisterede i 1993.

Selve pensionsordningen med betinget garanti blev vedtaget på generalforsamlingen i 2000 med tilbagevirkende kraft for nye medlemmer, der var blevet optaget fra 1. juli 1999. På generalforsamlingen i 2007 blev der indført mulighed for, at bestyrelsen kunne beslutte, at medlemmer, der var blevet optaget før den 1. juli 1999, kunne lade fremtidige indbetalinger overgå til denne ordning, og på generalforsamlingen i 2009 blev samme mulighed indført for allerede indbetalte bidrag. Vedtægt og pensionsregulativer for 2006-2009 fremlægges som bilag …. Der kan henvises til § T11, stk. 1, 3. afsnit i bilag … samt § T11, stk. 1, 3. og 4. afsnit i bilag ...

Der var således ingen anledning til at rådgive om indskrænkninger i muligheden for senere omtegning tilbage i 1993, da der på dette tidspunkt slet ikke var hjemmel i pensionsregulativet til omtegning. Som det fremgår ovenfor, blev denne hjemmel først indført mere end et årti senere.

Dertil kommer, at muligheden for afhændelse af renteforsikringerne og realisering af omtegningsbonus først blev aktualiseret i 2012.

Der er derfor intet grundlag for at kritisere, at LPK ikke tilbage i 1993 tog højde for og rådgav medlemmerne om, at de næsten 20 år senere kunne blive afskåret fra at omtegne med bevarelse af ægtefællepension i relation til bidrag før 1993. Det var således ikke i 1993 på nogen måde muligt at forudsige, at LPK næsten 20 år senere ville stå i en situation, hvor der var tegnet renteforsikring, og hvor denne renteforsikring skulle afhændes inden for et kort tidsrum, som ikke muliggjorde en nødvendig ændring af pensionsregulativet.

Der kan til støtte for dette synspunkt også henvises til Ankenævnet for Forsikrings kendelse nr. 72.288 af 20. februar 2008 (omtalt ovenfor).

På baggrund af det ovenfor anførte gøres det gældende, at Ankenævnet for Forsikring bør komme frem til, at der ikke er grundlag for [klagerens] krav, og at LPK må frifindes."

Hertil har klageren i brev af 24/9 2012 til nævnet bemærket:

"I tilslutning til min klage indsendt 24.8.2012 over Lægernes Pensionskasse (LPK) og dennes behandling af medlemmer af Ordning 2 af 1993 ønsker jeg hermed at fremsende supplerende oplysninger og kommentarer til pensionssagen.

Anledningen er, at jeg i forbindelse med læsningen af en artikelserie om pensionskasseforhold i Jyllands-Posten bliver opmærksom på et interview d. 1. september af PFA Pensions adm. direktør … vedr. afgivelse af rentegarantier. Dette følges op af chefanalytiker … Analysebureauet .., der erklærer, at 'man selvfølgelig skal have en betaling for at opgive rentegarantien, da der er tale om et værdifuldt produkt. Vores beregning viser, at man bør kræve at få lagt 25 til 30 pct. eller mere afhængigt af den garanti, man er stillet i udsigt, oven i sin opsparing for at flytte til et markedsrenteprodukt'.

I en telefonisk samtale (m.h.p. rådgivning i egen pensionssag) med en professor i økonomi ved Aarhus Universitet, som også har været inde i Jyllands-Postens pensionsserie for nylig, fortalte denne, at han selv for nylig havde opgivet sine pensionsrentegarantier og havde fået tillagt 50 % til sin pensionsopsparings formue!

Mine egne forhold viser flg.: Ved omtegningen i april 2012 fra rentegaranti til betinget rentegaranti har jeg fået øget min pensionsopsparing med 15,7 % i forbindelse med LPK's salg af rentegarantier i april 2012 (se bilag …, s. 4). Dette synes i henhold til ovenstående at være en meget lille kompensation i forhold til, hvad andre pensionskasser har tilbudt!

Yderligere, og for os ganske væsentligt, kan vi ikke se, at vi har fået nogen kompensation for 'ekspropriationen' af vor ægtefællepension opsparet gennem 23 år (1970-1993)! Iflg. LPK (bilag …, s. 1) under afsnittet 'Hindringer for at omtegne' (publiceret på LPK's hjemmeside 21.5.12 efter dead-line for omtegningen 23.4.12) fremgår: 'Det drejer sig især om medlemmer, der har fravalgt ægtefællepension, men som har et større element af obligatorisk ægtefællepension fra indbetalinger før 1993, som bliver overført til medlemmets egen pension ved omtegning' (= Ordning 2 af 1993).

Jeg ser imidlertid intet steds at have fået nogen kompensation for fratagelse af ægtefællepensionen! Jeg skal dog understrege, at vi absolut er interesserede i at bevare ægtefællepensionen snarere end at få kompensation herfor.

Et detailleret regnskab eller forklaring til fordeling og tildeling af i mit tilfælde kr. 536.588 til min pensionsopsparing for salg af rentegarantierne er heller ikke fremkommet.

Hvad kompensation for eksproprieret ægtefællepension angår, må den jo antages at blive betydelig (svarende til hvad en tilsvarende ægtefællepension/forsikring tegnet i dag ville koste?). Ægtefællepensionen i mit tilfælde, opsparet over 23 år, udgjorde d. 1. maj 2012 kr. 117.327 pr. år (bilag …, s. 1).

Jeg mener derfor fortsat, at LPK's håndtering af omtegningen er forkert og uetisk. Hvorvidt den er juridisk holdbar, kan jeg ikke vurdere, men den må vist siges at være imod 'god skik'."

Herefter har selskabet i brev af 2/10 2012 til nævnet anført:

"Den endelige omtegningsbonus blev for [klageren] vedkommende på 17,4 pct. Pensionshensættelsen steg således fra 3.428.160 kr. til 4.025.423 kr. Hertil kommer, at [klageren] har andel i et kollektivt bonuspotentiale, der efter omtegningen udgjorde 5,2 pct. af hensættelserne.

Omtegningsbonus er fastsat på følgende måde for hver af pensionskassens kontorentegrupper: Renteforsikringerne er afhændet ultimo april for de medlemmer, der ønskede omtegning. For hver kontorentegruppe er det beregnet, hvor stor en formue, der er ultimo april i forhold til summen af pensionshensættelserne for de pågældende medlemmer. Satsen for omtegningsbonus er fastsat til dette forhold, dog reduceret med 5,2 pct. til kollektivt bonuspotentiale med henblik på at modstå udsving i afkastet for gruppen fremover.

Det er svært for ikke at sige umuligt at sammenligne omtegningsbonus mellem forskellige selskaber eller ordninger, da omtegningsbonus er meget afhængig af dels de aktiver, der er investeret i, og dels af karakteren af den garanti, der er i ordningen. Størrelsen af grundlagsrenten og den forudsatte dødelighed i den garanterede ordning har stor betydning for størrelsen af omtegningsbonus. Jo større grundlagsrenten og den forudsatte dødelighed er, des større vil omtegningsbonus blive, alt andet lige. Endvidere har nogle pensionskasser i forbindelse med omtegningen valgt at give medlemmerne deres andel af egenkapitalen i form af medlemskonti. På denne måde har en pensionskasse fx fordelt 25 pct., svarende til mere end halvdelen af omtegningsbonus.

I LPK har medlemmerne fortsat deres andel af egenkapitalen.

[Klagerens] pensionshensættelse på 3.428.160 kr. før omtegningen er værdien af hele pensionsordningen og dermed også ægtefællepensionen fra indbetalinger før 1. januar 1993. Efter omtegningen er hele den forhøjede pensionshensættelse på 4.025.423 kr. anvendt til alderspension. På trods af dette faldt [klagerens] årlige grundpension fra 265.456 kr. til 246.040 kr. ved omtegningen. Hvis der havde været tilknyttet ægtefællepension efter omtegningen, ville grundpensionen i stedet kun have udgjort 196.084 kr. om året, det vil sige godt 20 pct. mindre end nu.

Når grundpensionen er lavere efter omtegningen, skyldes det, at grundpensionen er beregnet ud fra en lavere grundlagsrente og ud fra en længere levetid, end der var forudsat i den gamle pensionsordning.

LPK kan i øvrigt henholde sig til tidligere svar og redegørelse til ankenævnet af 26. september 2012."

Efterfølgende er klageren kommet med yderligere kommentarer i brev af 27/10 2012 til nævnet.

Nævnet har fået forelagt de bilag, parterne har fremlagt.

Af vedtægt og pensionsregulativ vedtaget på generalforsamlingen den 23/4 2010 fremgår bl.a.:

"**VEDTÆGT FOR LÆGERNES PENSIONSKASSE**

…

§ 5. Medlemmernes rettigheder og pligter

Medlemmernes rettigheder og pligter er beskrevet nærmere i pensionsregulativet. Ændringer i pensionsregulativet vedtages efter samme regler som ændringer i vedtægten.

…

§ 8. Dagsorden

…

Forslag til ændring i vedtægten og pensionsregulativet skal have været udsendt til behandling i de forhandlingsberettigede foreninger senest 1 måned før den ordinære generalforsamlings eller en ekstraordinær generalforsamlings afholdelse. I samme periode skal det nævnte materiale være tilgængeligt på pensionskassens hjemmeside.

…

§ 9. Ledelse og stemmeafgivning på generalforsamlingen

Generalforsamlingen ledes af en ved mødets begyndelse valgt dirigent.

2. Forsamlingen afgør sagerne ved simpel majoritet, dog kræver en beslutning om ændring af vedtægt og pensionsregulativ tilslutning af mindst 2/3 af de afgivne stemmer. Vedtagelse af væsentlige ændringer i pensionskassens formål kræver tilslutning af mindst 3/4 af de delegerede.

…

PENSIONSREGULATIV FOR LÆGERNES PENSIONSKASSE

…

§ T9. Ret til ægtefælle- eller samleverpension (for bidrag indbetalt før 1. januar 1993)

Når et gift medlem med ret til pension, der stammer fra bidrag indbetalt før 1. januar 1993, afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension fra disse bidrag fra den første i den følgende måned.

…

§ T9B. Ret til for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 at vælge mellem pensionsordning 1, jf. § T9C, (med ægtefælle- eller samleverpension) og pensionsordning 2, jf. § T9D, (med engangsydelse ved død)

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen og er under 54 år, har pensionsordning 1, men kan vælge pensionsordning 2. Valget skal træffes inden 1 år fra indtrædelsen.

Medlemmer, der indtræder i pensionskassen og er 54 år eller derover, har pensionsordning 1.

…

§ T9C. Pensionsordning 1 (med ret til ægtefælle- eller samleverpension)

Når et gift medlem, der for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 har pensionsordning 1, afgår ved døden, har den efterladte ægtefælle ret til pension fra den første i den følgende måned.

…

§ T9D. Pensionsordning 2 (med ret til engangsydelse ved død)

Når et medlem, der for bidrag indbetalt efter 1. januar 1993 har pensionsordning 2, afgår ved døden før det fyldte 67. år og før alderspensionering, udbetales der til medlemmets nærmeste pårørende eller til medlemmets bo en engangsydelse på 2,4 gange den på dødstidspunktet beregnede årlige invalidepension uden pensionisttillæg og forlods bonus.

…

§ T11. Pensionens størrelse

Alderspensionens størrelse fastsættes ud fra beregningsgrundlaget, jf. § 14 og § T1, stk. 5, størrelsen af de indbetalte pensionsbidrag til og med opgørelsestidspunktet samt eventuelle indskud, pligtmæssige præmier i henhold til kollektive særskilte risikodækninger samt ud fra, om bidragene er indbetalt til en ordning med kønsopdelt grundlag eller fælleskønsgrundlag. Alderspension beregnet ud fra fælleskønsgrundlaget kan ændres i det omfang, kønsfordelingen af de omfattede medlemmer ændres væsentligt i forhold til den forudsatte kønsfordeling

i fælleskønsgrundlaget. Nærmere regler herom fastsættes i det tekniske grundlag, jf. vedtægtens § 14.
…
Bestyrelsen kan fastsætte regler, således at fremtidig bidragsbetaling for medlemmer optaget før 1. juli 1999 indbetales til denne ordning, hvis det er fastlagt ved kollektiv overenskomst eller aftale, jf. § T1, stk. 1, punkt 1), 2) eller 3), eller hvis medlemmet træffer valg herom.

Bestyrelsen kan fastsætte regler, således at værdien af allerede indbetalte bidrag for medlemmer optaget før 1. juli 1999 overføres til denne ordning, hvis medlemmet træffer valg herom.

Nærmere regler om ovenstående fastsættes i det tekniske grundlag, jf. vedtægtens § 14.

Overgang til denne ordning kan medføre, at ret til ægtefælle- eller samleverpension, engangsydelse ved ugifte medlemmers død og/eller alderspension bortfalder for den del af værdien, der stammer fra indbetalinger fra før januar 1993."

Nævnet udtaler:

Klageren valgte i 1993 at tage imod selskabets tilbud om at omtegne sin arbejdsmarkedspensionsordning, således at han ikke længere indbetalte til ægtefællepensionsdækning, men således at ægtefællepensionen blev bevaret på grundlag af de bidrag, der indtil da var indbetalt. Nævnet finder, at der ikke er grundlag for at kritisere den rådgivning, som selskabet ydede medlemmerne i den forbindelse.

I 2012 fik medlemmerne tilbud om at omtegne deres pensionsordning til en pensionsordning med betinget rentegaranti. For medlemmerne i ordningen uden aktuel betaling til ægtefællepension ville en accept af tilbuddet medføre, at ægtefællepensionen bortfaldt.

Klageren er utilfreds med, at han ikke kunne vælge at omtegne til en ordning med betinget rentegaranti og med bevarelse af ægtefællepensionen.

Nævnets flertal finder ikke at kunne pålægge selskabet at tilbyde klager og andre i samme ordning en yderligere valgmulighed i en situation, hvor klager kunne bevare retten til ægtefællepension ved at blive i den ordning, han havde valgt i 1993.

Flertallet finder endvidere, at selskabet ikke herved har overtrådt en foreningsretlig lighedsgrundsætning. De medlemmer, der ikke siden 1993 har indbetalt til ægtefællepension, er ikke i samme situation som dem, der i 1993 valgte at fortsætte med indbetalinger til ægtefællepension.

Der er ikke grundlag for at antage, at selskabet ved sit valg af, hvilke muligheder for omtegning, der skulle tilbydes, har inddraget usaglige hensyn, eller for, at de bidrag, som klager indtil 1993 havde indbetalt til ægtefællepensionen, ikke er kommet klager til gode.

Flertallet finder herefter ikke at kunne give klager medhold.

Nævnets mindretal finder, at selskabet har forskelsbehandlet medlemmerne ved ikke at give medlemmerne i den ordning, som klager indgik i, mulighed for at bevare ægtefællepensionen.

Afgørelsen træffes efter stemmeflertallet.

Herefter

b e s t e m m e s:

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand